

Zpráva o digitalizaci a restaurování filmu "Obchod na korze"

V květnu 2017 byla zahájena realizace převodu oskarového filmového díla "Obchod na korze" režisérů Elmara Klose a Jána Kadára do digitální podoby v postprodukční firmě Universal Production Partners (UPP). Požadavkem zadavatele bylo dokončení všech prací do termínu zahájení Karlovarského filmového festivalu 1.7. 2017 – tedy v den premiérového uvedení.

Vzhledem k okolnosti, že v této době již vrcholily výzkumné práce na projektu NAKI č. DF13P01OVV06: *Metodiky digitalizace národního filmového fondu*, bylo logicky jasné, že při uskutečnění tohoto úkolu se plně využijí výsledky této metodiky financované ministerstvem kultury. Shodou okolností film "Obchod na korze" patřil mezi vybraný soubor filmů - tedy modelových, vzorových či "etalonových" snímků metodiky DRA, které již měly projektem vypracované restaurátorské vzorkovníky. Možnost využít tyto vzorky pro digitalizaci filmu "Obchod na korze" byla logickou aplikací a potřebným ověřením platnosti a účinnosti certifikovaných metodik DRA.

Klíčového jednání zahajovací porady, ve kterém se stanovily podmínky, za kterých se celý projekt digitalizace bude realizovat, se ve firmě UPP mj. zúčastili Ing. Ivo Marák vrchní technolog této postprodukce, Elmar Klos ml. jako dědic práv režisérů filmu, expertní skupina kameramanů Ivan Šlapeta, Josef Špelda a Jiří Šimunek a ředitelka Státního fondu kinematografie Mgr. Helena Bezděk Fraňková. Úvod této porady nasvědčoval tomu, že celý proces bude probíhat podle metodiky DRA v rámci ještě běžícího výzkumného projektu NAKI, realizovaný pod patronací AMU a financovaný Ministerstvem kultury – a zde třeba zdůraznit – jehož součástí je právě ředitelka H. B. Fraňková.

Nejprve se definovaly první nezbytné kroky. A tím je výběr autentické referenční kopie a následně stanovení výběru tzv. vzorků. To je důležitá metodická fáze budoucího procesu, neboť kameramani z celého díla vyberou devět typických scén, které expertní skupina analyzuje podle metodiky DRA a dále zpracovává jako restaurátorský náhled pro celý film.

Náhle však přišel podivuhodný okamžik porady. Ačkoliv bylo jasné, že tuto úvodní část restaurátorského procesu – vzorkování - nebude nutné dělat, protože byla již projektem NAKI vytvořena, byl vyjádřen nesouhlas s tím. Přihlásil jsem se proto o slovo a upozornil na fakt, že shodou okolností v rámci projektu NAKI byla již tato fáze restaurování realizována – takže stačí získat ten materiál a můžeme pokračovat rovnou další etapou. Bylo to překvapující, ale v tento okamžik zareagovala ředitelka Státního fondu kinematografie H. B. Fraňková a zcela tvrdě a nekompromisně tuto myšlenku zavrhla, aniž sdělila – jaké ji k tomuto stanovisku vedou důvody. Pak porada pokračovala a řešilo se kdy, kdo a jak se provedení tohoto úkolu zúčastní. To mně připadlo poněkud absurdní a znovu jsem připomněl, že tato práce je již odvedena a není třeba ten proces opakovat. Reakce H. B. Fraňkové již měla zlostný charakter a kousek vedle sedící Elmar Klos ml., který dlouho o tuto digitalizaci usiloval, mne pološeptem oslovil – "prosím tě už ji nechej". Tak jsem ji už rezignovaně nechal. A celá tato již provedená práce byla s mými kameramanskými kolegy a samozřejmě s nasazením celé obrazové postprodukční technologie i finančních prostředků provedena znovu.

Nabízí se řada otázek. Zvláště pak – co vedlo H. B. Fraňkovou k tomuto odmítavému postoji a co vedlo H. B. Fraňkovou k provedení zakazu, že nesmí být citováno využití metodiky DRA. A v seznamu pracovníků expertní skupiny, kteří se na digitalizaci podíleli dle jejího dalšího zakazu nesmělo být uvedeno, že jde o kameramany. Jaké motivy vedou ředitelku Státního fondu kinematografie, který je součástí Ministerstva kultury k sabotování projektu NAKI, který Ministerstvo kultury plánovaně financovalo a nově vzniklou metodu DRA řádně certifikovalo. A jak je možné, že prostředky investované do vzorkování "Obchodu na korze" musely být investované znovu. Dle rozpočtů projektu NAKI i současně probíhajícího vzorkování DRA jde o finanční částku cca mezi 150-200tis. korun. Samozřejmě otázek souvisejících s činností této ředitelky by se mohlo vynořit i více. Další neméně důležitou avšak základní otázkou je, o co vlastně ministerstvu kultury jde, když ne o efektivní využívání státních prostředků k ochraně a restaurování filmových děl. Nejprve ministerstvo vynakládá mnoho peněz na vývoj kvalitních metodik, a když je má, tak si je samo sobě zakazuje používat. Jak tomuto rozumět? Prosím o vysvětlení.

V Praze 8.12. 2019

Mgr. Jiří Šimunek

